

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/74/2018
Identifikačné číslo spisu: 5112240296
Dátum vydania rozhodnutia: 15.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górasz
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5112240296.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne H. Š., bývajúcej vo M. XXX, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Chlapík, s.r.o., so sídlom v Žiline, Sládkovičova 13, IČO: 47 232 072, v mene ktorej koná JUDr. Dušan Chlapík, konateľ a advokát, proti žalovanej Z. P., bývajúcej v F. N. M., E. XX/XX, zastúpenej JUDr. Eduardom Šoškom, advokátom so sídlom v Žiline, Daniela Dlabáča 21, o vrátenie daru, vedený na Okresnom súde Žilina, pod sp. zn. 27C/361/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 14. septembra 2017 sp. zn. 9Co/103/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej priznáva náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyňi v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobou osobne podanou na súde 16. novembra 2012 sa žalobkyňa domáhala vydania nehnuteľností v katastrálnom území M., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, bližšie označených v žalobe, ktoré darovala žalovanej zmluvou zo 6. apríla 1992. Ako rozhodujúce skutočnosti uviedla, že žalovaná i jej manžel sa k nej správajú hrubo a neúctivo a žalovaná napriek výzvam riadne a včas neplní svoje povinnosti z darovacej zmluvy poskytnúť darcom (darcom bol aj zosnulý manžel žalobkyne, poznámka dovolacieho súdu) potrebnú pomoc v chorobe a starobe.

2. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. marca 2016 č. k. 27C/361/2012-250 žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Žalobu zamietol majúc za to, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že žalovaná sa k nej správala spôsobom, ktorý napĺňa znaky hrubého porušenia dobrých mravov ako predpokladu vrátenia daru podľa § 630 Občianskeho zákonníka.

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. septembra 2017 sp. zn.

9Co/103/2017 potvrdil odvolaním žalobkyne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalobkyňu uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobe vyhovie a žalovanej uloží povinnosť vydať žalobkyňu darované nehnuteľnosti do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyňa tvrdí, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), pretože odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/218/2010 a sp.zn. 2Cdo/108/2017. Podľa žalobkyne „otázku hrubého porušenia dobrých mravov zo strany žalovanej je v danom prípade potrebné posudzovať v kontexte a súvislostiach s uzavretím darovacej zmluvy ...“. Odporuje záverom odvolacieho súdu, že nesplnenie povinnosti obdarovaného z vecného bremena nie je dôvodom vrátenie daru. Tvrdí, že odvolací súd nesprávne hodnotil vykonané dôkazy. V dovolaní potom zhrnula podľa nej dôležité skutkové zistenia nasvedčujúce tomu, že žalovaná sa k nej správala spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy.

5. Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu odmietnuť, prípadne dovolanie zamietnuť, pretože nie je dôvodné.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Vychádzal pritom z týchto záverov:

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

8. Aj za účinnosti Civilného sporového poriadku treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012).

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11.V danom prípade žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť jej dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

12.Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13.Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a tiež označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku viazanosti odvolacieho súdu dovolacím dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Ak nemá dovolanie, prípustnosť ktorého strana sporu vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k znemožneniu meritórneho dovolacieho prieskumu a odmietnutiu dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp.zn. 1 Cdo 126/2017, 1 Cdo 206/2017, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 7 Cdo 20/2017, 8Cdo 186/2016).

15.Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj napr. rozhodnutia odvolacieho súdu sp.zn. 2 Cdo 203/2016 a 6 Cdo 113/2017).

16.Prípustný dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 421 ods. 1 CSP) nie je možné interpretovať a uplatňovať rovnako, ako prípustný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP. Nesprávne právne posúdenie veci ako dôvod dovolania musí byť vykladané a uplatňované reštriktívnejšie v porovnaní s nesprávnym právnym posúdením veci pri odvolaní. Inak povedané, nie každé nesprávne právne posúdenie veci spôsobilé odôvodniť odvolanie predstavuje relevantný dôvod dovolania. Uvedený záver odôvodňuje právoplatnosť rozhodnutia ako podstatný diferenčný znak rozhodnutia, proti ktorému sa podáva odvolanie, a rozhodnutia napádaného dovolaním ako mimoriadnym opravným prostriedkom. Tento znak je priamo prepojený na kvalitu právnej istoty ako imanentnej súčasť práva na spravodlivé súdne konanie, a tým i základného práva na súdnu ochranu (m.m. III. ÚS 4/2018).

17.Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním.

Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Ako už bolo uvedené vyššie, otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

18.Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktoré zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Dovolací súd k tomu v rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/6/2017 (podobne tiež v rozhodnutiach sp.zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/123/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

19.Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vydaného v preskúmvanej veci, s ktorým odôvodnením sa odvolací súd stotožnil, jasne a zrozumiteľne vyplýva, že úvahy o aplikovateľnosti ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka sa musia vždy odvíjať od posúdenia všetkých osobitostí každého prípadu individuálne. Takéto riešenie právnej otázky, otázky aplikovateľnosti ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka na konkrétny prípad, nepredstavuje odklon od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu.

20.Rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 2Cdo/108/2017, na ktoré žalobkyňa poukazuje s tvrdením, že odvolací súd sa od neho odklonil, sa netýkalo otázky aplikovateľnosti ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka (dovolací súd týmto rozhodnutím dovolanie odmietol podľa § 447 písm. e/ CSP z dôvodu, že neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP). V rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/218/2010 vyslovené závery vychádzajú z konkrétnych okolností prejednávanej veci (konkrétne z toho, že „určité konanie žalovaného v čase od 16. decembra 2006 do výzvy žalovanej na vrátenie daru, vyjadrujúce jeho nezáujem o ňu v situácii, kedy potrebovala jeho oporu a pomoc, vykazuje znaky pokračujúceho alebo opakovaného správania hrubo porušujúceho dobré mravy a v dôsledku tohto relevantného podľa § 630 Občianskeho zákonníka ... a že správanie žalovaného k darkyni v čase, do ktorého spadá aj odvolacím súdom správne osobitne zohľadnené úmrtie manžela žalobkyne, podstatným spôsobom meniace dovtedajšie pomery, nezodpovedalo z hľadiska etického a morálneho všeobecne uznávaným pravidlám vzťahu syna k matke a hrubo narušalo dobré mravy v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka“).

21.Pokiaľ teda žalobkyňa tvrdí, že právny záver odvolacieho súdu v preskúmvanej veci, vychádzajúci zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, predstavuje odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, robí tak neopodstatnene.

22.Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (viď napr. rozhodnutie dovolacieho súdu sp.zn. 3Cdo/6/2017).

23.Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

24.O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania voči žalobkyňi v plnom rozsahu.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.